

Kirjoitus on julkaistu Ammatillinen kuntoutus – tulevaisuus työelämässä? –julkaisussa (Vammalan kirjapaino 2008).

Selkokieli auttaa ymmärtämään

Päivi Kukkonen

Selkokieli on yleiskieltä helpompaa ja ymmärrettävämpää kieltä. Selkokeskus määrittelee selkokielen näin: ”Selkokieli on sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi mukautettua kieltä niitä ihmisiä varten, joilla on vaikeuksia lukemisessa ja ymmärtämisessä (tai molemmissa).”

Selkokielen käyttäjäryhmiin kuuluvat osa vanhuksista, maahanmuuttajista ja suomen kieltä opettelevista, kehitysvammaisista, vammautuneista ja erilaisista kommunikaatiohäiriöistä kärsivistä.

Selkokeskus toimii Helsingissä. Se valvoo selkokielen käyttöä, myöntää selkologoa, antaa koulutusta selkokielelle ja tuottaa välttämättömimmät selkokieliset esitteet ja julkaisut. Lisäksi selkokieltä tuottaa pieni joukko yksityisiä ihmisiä.

Selkokielelle voidaan mukauttaa tai tuottaa mitä tahansa kirjallista materiaalia esimerkiksi esitteitä, kaunokirjallisuutta, tiedekirjallisuutta ja webkirjoitusta. Selkokielen tarkoituksena on antaa eri ryhmille mahdollisuus saada selvää esimerkiksi yhteiskunnan toiminnoista, yrityksen palveluista tai potilasoppaista.

Selkokieli näyttää erilaiselta kuin yleiskielinen teksti. Siinä on käytetty isompaa fonttia ja riviväliä. Myös rivit ja virkkeet ovat lyhyempiä kuin yleiskielessä. Selkokielellä on tuotettu muun muassa esitteitä esimerkiksi vaaleista, Selkouutiset-lehteä, nuortenkirjoja, runokirjoja, taidekirjoja ja tiedekirjoja.

Internetistä löytyy muutamia selkokielisiä sivustoja:

www.papunet.net/selko

Selkokeskuksen ylläpitämät laajat selkokieliset sivut, joissa on tietoa muun muassa arjen toiminnoista.

www.tietopuu.net -> Selkopuu

AURA-instituutin ylläpitämät selkokieliset sivut, joista saa tietoa opiskeluun ja työllistymiseen liittyvistä asioista.

www.verneri.net

Kehitysvamma-alan verkkopalvelu, jossa voi lukea selkokielellä muun muassa kehitysvammaisten ihmisten juttuja.

Esimerkki yleiskielisestä ja selkokielisestä tekstistä:

Ammatillista kuntoutusta vajaakuntoiselle

Kela järjestää ja korvaa ammatillista kuntoutusta vajaakuntoiselle, jonka työkyvyn ja ansiomahdollisuuksien arvioidaan sairauden tai vamman vuoksi olennaisesti heikentyneen tai jolle sairaus, vika tai vamma todennäköisesti aiheuttaa uhkan tulla työkyvyttömäksi.

Tarkoituksenmukaisella ammatillisella kuntoutuksella pyritään säilyttämään tai parantamaan työ- ja ansiokykyä. Tavoitteena on edistää hakijan selviytymistä työelämässä tai tukea työelämään pääsyä tai sinne paluuta.

Kela järjestää ammatillisena kuntoutuksena kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittäviä tutkimuksia työ- ja koulutuskokeiluja, ammatillista koulutusta ja työhönvalmennusta. Jos ammatillista kuntoutusta järjestää työeläkelaitos tai työhallinto, ei samaan kuntoutukseen ole mahdollista saada tukea Kelan kuntoutuksena. Työelämässä olevien ja pidempään työskennelleiden (n. 5 vuotta) vajaakuntoisten ammatillisen kuntoutuksen ensisijaisena järjestäjätahona ovat työeläkelaitokset.

Lähde: lyhennelmä Kelan ammatillisen kuntoutuksensivusta. www.kela.fi

Ammatillinen kuntoutus

Vamma, vika tai sairaus voi haitata kykyäsi tehdä työtä. Tällaisessa tilanteessa voit tarvita ammatillista kuntoutusta.

Kela järjestää ammatillista kuntoutusta. Voit päästä Kelan ammatilliseen kuntoutukseen, jos et saa tukea kuntoutukseen muualta. Sinulla voi olla mahdollisuus Kelan kuntoutukseen, jos et ole töissä tai olet ollut vasta vähän aikaa työelämässä.

Kelasta voit saada esimerkiksi näitä palveluja: tutkimuksen siitä, millaista kuntoutusta tarvitset työ- ja koulutuskokeilut ammatillista koulutusta.

Lisätietoja: www.kela.fi